

Předmět: **Základy společenských věd (ZSV)**
 Náplň: **Politologie, právo**
 Třída: **3. ročník a septima**
 Počet hodin: 1 hodina týdně
 Pomůcky: PC, dataprojektor, filmové dokumenty, aktuální zpravodajství, denní tisk

Téma	Výstupy vědomostní <i>Výstupy procedurální</i>	Pojmy	Metody a formy	Poznámky
Občan ve státě	• Vymezi politologii jako vědní disciplínu • Charakterizuje předmět politologie • <i>Rozlišuje a porovnává historické i současné typy států</i> • Vymezi pojem státu • <i>Popíše vznik a vývoj státu</i> • Vymezi účel a funkci státu • Uvádí, jak lze získat české státní občanství a jak ho lze pozbyt • Vysvětlí, jaké jsou základní charakteristiky právního státu • <i>Na konkrétních příkladech rozliší</i>	politologie stát státní občanství právní stát republika teokracie monarchie symboly české státnosti ústava zákonodárná moc výkonná moc soudní moc princip brzd a rovnováh lidská práva demokracie přímá, nepřímá a zastupitelská demokracie státní moc	Kritické myšlení, Skupinové práce Prezentace řešeného problému Problémové vyučování Prožitkové aktivity formou scének □ „Debatní liga“ □ „Návštěva soudního jednání“	 já a moje sociální role nyní i budoucí (žák, občan, rodič apod.) Jak mohu používat komunikační dovednosti k odolávání vůči neúčinnému nátlaku. Jak ovládám myšlenkové postupy řešení problémů a co se v této oblasti mohu dále učit. Jak se ovládám v situacích řešení problémů. Jak ovládám sociální dovednosti potřebné při řešení problémů v interakci s druhými lidmi a co se v této oblasti mohu dále učit.

	<i>různé formy státu</i> • <i>Popíše základní symboly české státnosti a objasnit jejich význam</i> • <i>Vymezi, jakou funkci plní ve státě ústava a které oblasti života upravuje</i> • <i>Obhajuje lidská práva</i> • <i>Respektuje lidská práva druhých lidí a uvážlivě vystupuje proti jejich porušování</i> • <i>Vysvětlí funkci ústavy a ústavních principů (dělbý moci, brzd a rovnováh) pro fungování demokracie</i> • <i>Na konkrétních příkladech doloží, co vymezuje ústava ČR</i> • <i>Na konkrétních příkladech rozhoduje, zda jsou dodržována, či porušována lidská práva</i>	politika politické subjekty politická participace politická strana politická pluralita referendum plebiscit volby poměrný a většinový systém voleb společenské organizace státní správa samospráva legislativa		 Jak jsem schopen přijímat názory druhých lidí jako možná východiska pro svůj další rozvoj. sociálně - komunikační dovednosti výhodné pro spolupráci (jasná komunikace, argumentace, řešení sporů) rozbor aktuálního zpravodajství, kritéria pro výběr zpráv (důležitost pro život, aktuálnost, negativita, blízkost, jednoduchost, jednoznačnost, přítomnost prominentní osoby, možnost trvání v čase) vztah mezi mediálními produkty a skutečností (mediální „reprezentace“ skutečnosti, vztah zpravodajství a skutečnosti, vztah fikce a skutečnosti, „hra“ se skutečností,
--	---	---	--	---

	• <i>Popisuje, jakým způsobem se lze bránit porušování lidských práv</i> • <i>Vyloží podstatu demokracie</i> • <i>Odliší demokratické formy od nedemokratických forem řízení sociálních skupin a státu</i> • <i>Porovná postavení občana v demokratickém a totalitním státě</i> • <i>Na příkladech ilustruje možné formy aktivní participace občanů v životě obce či širší společnosti</i> • <i>Uvede znaky demokracie</i> • <i>Rozlišuje základní formy demokracie (zastupitelská, přímá, většinová, pluralitně-konsensuální)</i> • <i>Na příkladech zhodnotí hlavní</i>			relevance a věrohodnost informačních zdrojů a informací) - výrazové prostředky (kódy a konvence) Jaké jsou příčiny a důsledky globálních ekologických problémů a jaký postoj k tomu zaujmají zainteresované skupiny. Jaké jsou nástroje a možnosti řešení globálních ekologických problémů (např. legislativní, dobrovolné/občanské, institucionální, technologické apod.). Jaké jsou možnosti zapojení jednotlivce do jejich řešení. Jak se projevuje sociokulturní rozrůzněnost v regionech ČR a v Evropě.
--	--	--	--	---

	<i>přednosti a nedostatky demokracie</i> • <i>Pojmenuje rizika ohrožení demokracie</i> • <i>Zdůvodní dělbu státní moci v demokratických státech</i> • <i>Charakterizuje hlavní subjekty státní moci ČR, popíše náplň jejich činnosti</i> • <i>Objasní proces tvorby a schvalování zákonů v ČR</i> • <i>Vymezi pojmy politika, politický režim</i> • <i>Uvede možné formy politické participace v demokratické společnosti</i> • <i>Objasní podstatu a význam politického pluralismu pro život ve státě</i> • <i>Uvede příklady politického extremismu</i>			Které příčiny způsobují etnickou, náboženskou a jinou nesnášenlivost jako možný zdroj mezinárodního napětí (interkulturní konflikt) a jak ji předcházet. Jaké postoje a jednání provázejí xenofobii, rasismus, intoleranci a extremismus. Jaké jsou postoje a jednání občana České republiky a Evropana ve vztahu k imigraci jako jevu současnosti, k imigrantům a k imigrační politice státu (Evropská unie). evropský integrační proces: historické ohlasy, vývoj po druhé světové válce, Evropská unie, společná politika a společné instituce EU Česká republika v Evropské unii, další významné evropské instituce a organizace
--	---	--	--	---

	• Objasní, v čem spočívá nebezpečí ideologií • Rozlišuje složky politického spektra • <i>Porovnává přístupy vybraných politických seskupení k řešení různých otázek a problémů každodenního života občanů</i> • <i>Vysvětlí význam politických stran a politické plurality</i> • <i>Rozliší jednotlivé politické strany a jejich politickou orientaci</i> • <i>Interpretuje mediální výstupy politických stran</i> • <i>Na konkrétních příkladech rozpozná charakteristiky základních politických ideologií (konzervatismus, liberalismus, socialismus,</i>			ekonomický vývoj českých zemí v evropském a světovém kontextu, zásadní transformační procesy
--	---	--	--	--

	<i>komunismus, fašismus, anarchismus, nacionalismus, rasismus)</i> • Vyloží podstatu komunálních a parlamentních voleb • <i>Na konkrétních příkladech rozezná hlavní formy přímé demokracie</i> • <i>Objasní funkci voleb v demokratických státech</i> • <i>Na příkladech vysvětluje rozdíly mezi různými volebními systémy (poměrný, většinový) a popíše jejich výhody a nevýhody</i> • <i>Orientuje se v úloze vybraných společenských organizací a hnutí (odbory, ekologická hnutí, ženská hnutí, organizace mládeže)</i> • Uvede příklady, jak			
--	--	--	--	--

	může občan ovlivňovat společenské dění v obci a ve státě, jakým způsobem může přispívat k řešení záležitostí týkajících se veřejného zájmu • Uvede okruhy problémů, s nimiž se může občan obracet na jednotlivé státní instituce • <i>Zvládá komunikaci ve styku s úřady</i> • Uvede příklady projevů korupce, analyzuje její příčiny a domýšlí její možné důsledky • <i>Popíše základní články státní správy a samosprávy v ČR</i> • <i>Na příkladech rozliší pravomoci orgánů státní správy a samosprávy</i> • <i>Vysvětlí úlohu místní samosprávy pro</i>			
--	--	--	--	--

	<i>občany</i> • <i>Na příkladech uveďte, jak se mohou občané podílet na správě a samosprávě obce</i>			
Občan a právo	• Objasní, v čem spočívá odlišnost mezi morálními a právními normami, odůvodní účel sankcí při porušení právní normy • Uveďte, které státní orgány vydávají právní předpisy i jak a kde je uveřejňují • <i>Rozlišuje fyzickou a právnickou osobu, uveďte jejich příklady</i> • <i>Popíše a vysvětlí, jak je uspořádán právní řád ČR</i> • Uveďte, jak a kde se uveřejňují právní normy • <i>Na příkladech různých typů právních norem vyloží pojem právní</i>	právo právní vztahy právní řád právní normy soudy policie způsobilost k právním úkonům právní subjektivita fyzická osoba právnická osoba pracovní poměr trestní odpovědnost přestupek trestný čin trestní řízení trest správní řízení občanské soudní řízení osvojení	Kritické myšlení, Skupinová práce Brainstorming Prezentace řešeného problému Problémové vyučování Návštěva soudu Prožitkové aktivity formou scének ☐ „Soudní proces“	 Jak mohu používat komunikační dovednosti k odolávání vůči neúčinnému nátlaku. Jak ovládám myšlenkové postupy řešení problémů a co se v této oblasti mohu dále učit. Jak se ovládám v situacích řešení problémů. Jak ovládám sociální dovednosti potřebné při řešení problémů v interakci s druhými lidmi a co se v této oblasti mohu dále učit. sociálně - komunikační dovednosti výhodné pro spolupráci (jasná komunikace, argumentace, řešení sporů)

	<i>síla</i> • <i>Na příkladech charakterizuje a rozlišuje důležitá právní odvětví</i> • <i>Popíše soustavu soudů v České republice a vymezí, čím se jednotlivé soudy zabývají</i> • <i>Na konkrétních příkladech porovná náplň činnosti policie, státního zastupitelství a soudů</i> • <i>Na konkrétních příkladech popíše, v kterých záležitostech občanům pomáhají advokáti a notáři</i> • <i>Popíše podmínky vzniku a zániku důležitých právních vztahů (vlastnictví, pracovní poměr, manželství)</i> • <i>Uvede příklady práv a povinností účastníků různých právních vztahů</i>	poručnictví pěstounská péče		
--	---	--------------------------------	--	--

	• Vymezí pojem právní subjektivita, uveďte, jak vzniká a jak zaniká • Vymezí pojem způsobilosti k právním úkonům a uveďte, za jakých okolností vzniká, za jakých okolností je omezena a jak zaniká • Vymezí podmínky vzniku a zániku důležitých právních vztahů (vlastnictví, pracovní poměr, manželství) i práva a povinnosti účastníků těchto právních vztahů • <i>Na příkladu ukáže možné důsledky neznalosti smlouvy včetně jejích všeobecných podmínek</i> • <i>Na příkladu z praxe demonstruje, co musí obsahovat pracovní smlouva, aby mohla</i>			 rozbor aktuálního zpravodajství, kritéria pro výběr zpráv (důležitost pro život, aktuálnost, negativita, blízkost, jednoduchost, jednoznačnost, přítomnost prominentní osoby, možnost trvání v čase) vztah mezi mediálními produkty a skutečností (mediální „reprezentace“ skutečnosti, vztah zpravodajství a skutečnosti, vztah fikce a skutečnosti, „hra“ se skutečností, relevance a věrohodnost informačních zdrojů a informací) - výrazové prostředky (kódy a konvence)
--	---	--	--	--

	<i>být považována za platnou (resp. za jakých okolností by byla neplatná)</i> • <i>Na konkrétních příkladech rozlišuje základní typy pracovních poměrů</i> • <i>Na příkladu posoudí, zda nebyla porušena důležitá práva a povinnosti zaměstnanců a zaměstnavatelů</i> • <i>Rozeznává, jaké případy se řeší v občanském soudním řízení a jaké v trestním řízení</i> • <i>Rozlišuje trestný čin a přestupek, vymezí podmínky trestní postížitelnosti občanů a uvede příklady postihů trestné činnosti</i> • <i>Rozlišuje náplň činnosti základních orgánů právní ochrany, uvede</i>			
--	--	--	--	--

	<i>příklady právních problémů, s nimiž se na ně mohou občané obracet</i> • <i>Vymezí podmínky trestní odpovědnosti a uvede, za jakých okolností je trestnost vyloučena</i> • <i>Rozliší trestný čin od přestupku a vysvětlí, v čem se od sebe liší</i> • <i>Na příkladu pojmenuje účastníky trestního řízení</i> • <i>Na konkrétních příkladech posoudí, zda je určité jednání trestné, či nikoliv</i> • <i>Vysvětlí význam trestu a uvede, jakými způsoby se naplňují různé funkce trestu (včetně trestů alternativních)</i> • <i>Na konkrétních příkladech z praxe ilustruje, k čemu slouží správní řízení</i> • <i>Rozlišuje trestný čin a</i>			 Jaké postoje a jednání provázejí xenofobii, rasismus, intoleranci a extremismus.
--	--	--	--	---

	<i>přestupek</i> • Uvede příklady právních vztahů, které upravuje občanské právo • Uvede, za jakých okolností a jakým způsobem lze uplatnit reklamační nárok (náhradu škody) • <i>Pojmenuje účastníky občanského soudního řízení a vysvětlí, k čemu občanské soudní řízení slouží</i> • <i>Vysvětlí, v čem spočívá právní význam manželství a rodiny</i> • <i>Na konkrétním případě posoudí, zda lze uzavřít manželství, či nikoliv</i> • <i>Na příkladech vysvětlí, jaký je rozdíl mezi osvojením, poručenstvím a pěstounskou péčí</i> • <i>Na příkladu posoudí, zda nebyla porušena</i>			
--	--	--	--	--

	<i>vzájemná práva a povinnosti manželů (resp. rodičů a jejich dětí)</i>			
Mezinárodní vztahy Globální svět	• Objasní důvody evropské integrace, posoudí její význam pro vývoj Evropy • Rozlišuje funkce orgánů EU a uvede příklady jejich činnosti • <i>Posoudí vliv začlenění státu do Evropské unie na každodenní život občanů</i> • Uvede příklady, jak mohou fyzické a právnické osoby v rámci EU uplatňovat svá práva • Uvede příklady činnosti některých významných mezinárodních organizací a vysvětlí, jaký vliv má jejich činnost na chod	diplomacie evropská integrace mezinárodní organizace nadnárodní organizace OSN NATO EU evropská komise evropská rada evropský parlament evropský soudní dvůr globalizace	Kritické myšlení, Prezentace řešeného problému Problémové vyučování	 Já a sociální a morální dilemata doby, v níž žiji. perspektivy společenského rozvoje v kontextu globalizačních procesů: aspekty, dimenze a měřítka společenského rozvoje, kladné a záporné projevy a tendence ekonomický rozvoj a globalizace: soubor procesů vedoucích k propojování výrobců a spotřeby v celosvětovém měřítku se sociálními a politickými dopady nerovnoměrný vývoj světa: hospodářské, etnické, náboženské,

	světového společenství • <i>Zhodnotí význam zapojení ČR</i> • Uvede příklady institucí, na něž se může obrátit v případě problémů při pobytu v zahraničí • Posoudí projevy globalizace, uvede příklady globálních problémů současnosti, analyzuje jejich příčiny a domýšlí jejich možné důsledky • Charakterizuje historický kontext sjednocování Evropy • <i>Orientuje se v základních ideových východiscích sjednocování Evropy</i> • <i>Objasní na konkrétních příkladech činnosti orgánů EU jejich význam a funkce</i>			ideologické, politické a kulturní konflikty, hlavní světová ohniska napětí lidská práva v tzv. rozděleném světě: občanská, politická, ekonomická, sociální, kulturní; dětská práva, organizace zabývající se lidskými právy mezinárodní instituce na pomoc rozvojové spolupráci: světové finanční, ekonomické, kulturní a náboženské instituce, OSN humanitární pomoc a rozvojová spolupráce: solidarita s postiženými zeměmi a oblastmi; rozvojová spolupráce reprezentující veškeré aktivity, které se snaží reagovat na dlouhodobé problémy chudých zemí; důvody, způsoby a formy realizace shody a rozdíly v životním stylu evropských zemí významní Evropané: výběrová mozaika světově významných představitelů evropské politiky, vědy
--	--	--	--	--

	• <i>Posoudí na konkrétních příkladech dopady členství ČR v EU</i> • <i>Vymezí cíle OSN</i> • <i>Objasní činnost a fungování OSN</i> • <i>Charakterizuje odborné organizace OSN</i> • <i>Vysvětlí historické souvislosti založení NATO</i> • <i>Objasní činnost a fungování NATO</i> • <i>Uvede další mezinárodní organizace a charakterizuje jejich hlavní cíle</i> • <i>Objasní rozdíl mezi nadnárodní a mezinárodní organizací</i>			a kultury; význační Evropané a jejich vliv na českou politiku, vědu a kulturu významní Evropané z českého prostředí: výběrová mozaika evropsky a světově významných reprezentantů politiky, vědy a kultury pocházejících z území Čech, Moravy a českého Slezska
--	--	--	--	---